

Riktlinjer för systematiskt kvalitetsarbete för forskning vid Högskolan i Borås

Med stöd av 5 kap. 5 § styrelsens organisations- och beslutsordning (SOB) fattade rektor 2023-11-13 beslut att dessa riktlinjer gäller tills vidare.

<i>Målgrupp</i>	Anställda
<i>Publicerad</i>	Högskolans styrdokument
<i>Typ av styrdokument</i>	Riktlinjer
<i>Beslutsfattare</i>	Rektor
<i>Beslutsdatum</i>	2023-11-13
<i>Version</i>	2 ¹

<i>Sammanfattning</i>	Dessa riktlinjer beskriver Högskolan i Borås interna arbete avseende kvalitetssäkrings- och kvalitetsutvecklingsarbete inom forskning och beskriver principer, ansvarsfördelning och arbetssätt som ligger till grund för arbetet. För specifika avsnitt i rektors organisations- och beslutsordning (ROB) samt styrelsens organisations- och beslutsordning (SOB) görs hänvisning till gällande aktuella dokument för ROB och SOB.
-----------------------	---

¹ version 1 av detta styrdokument (med samma namn) har dnr 530-19

Bakgrund

Enligt HL 1 kap. 4 § ansvarar lärosäten för att säkra kvaliteten i den forskning som genomförs. Sedan 2017 har Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ett nationellt uppdrag att granska lärosätenas kvalitetssäkring av forskning. Uppdraget innefattar att granska på vilket sätt lärosätena tar tillvara på resultaten från kollegiala granskningar och genom sitt systematiska kvalitetsarbete omsätter dem i kvalitetshöjande åtgärder.

Kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning vid Högskolan i Borås utgår från SUHF:s *Gemensamt ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling (13 mars 2019)* samt *Policy för kvalitetsarbete vid Högskolan i Borås (dnr 454-19)*. Ramverket bygger på att forskningen som sådan har etablerade och inbyggda former för kvalitetssäkring där kollegial granskning och seminariediskussioner med utsedda granskare utgör grundläggande granskningsverktyg. Policyn anger att allt kvalitetsarbete vid Högskolan i Borås ska kännetecknas av ledorden transparent, integrerat, enhetligt och skarpt.

Ett systematiskt arbete med kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling kräver att lärosätet har en tydlig ansvarsfördelning. Föreliggande riktlinjer operationaliserar policyn och konkretiseras av handläggningsordningar för kvalitetssystemets olika aktiviteter.

Definitioner

Högskolan i Borås följer de definitioner som givits av UKÄ i dokumentet ”Vägledning för lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende forskning, (2019:13)”. Själva begreppet kvalitet i forskning är inte definierat eftersom det är avhängigt traditionen i respektive ämne som finns vid Högskolan i Borås.

Kvalitetssystem

”Kvalitetssystem är de ramar inom vilka kvalitetsarbetet bedrivs. Kvalitetssystemet omfattar såväl de dokumenterade förutsättningarna, i form av organisation, ansvarsfördelning och interna styrdokument, som de rutiner och arbetssätt som används för att arbeta med både kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling. Det innefattar även aktiviteter genom vilka organisationen identifierar de mål, processer och resurser som krävs för att uppnå önskat resultat.”

Kvalitetsarbete

”Kvalitetsarbete är det arbete som bedrivs inom ramen för kvalitetssystemet. Det omfattar såväl kvalitetssäkring som kvalitetsutveckling, det vill säga dels det arbete som görs för att säkerställa att forskningsverksamheten håller hög kvalitet, dels det arbete som görs för att utveckla forskningsverksamheten. Kvalitetsarbetet bedrivs på alla nivåer inom lärosätet och involverar lärosätens personal samt studenter och doktorander. I arbetet ingår såväl ständigt pågående kollegial granskning som strategiskt arbete med forskningsverksamheten. Med ett *systematiskt* kvalitetsarbete avses ett kontinuerligt förbättringsarbete som sker enligt givna processer och rutiner med syftet att säkra och utveckla kvaliteten i hela forskningsverksamheten.”

Kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling

”Forskningens kvalitet och relevans prövas fortlöpande såväl nationellt som internationellt genom inbyggda, etablerade kollegiala processer för kvalitetsgranskning (*peer review*). Denna kollegiala granskning, med utsedda granskare, strukturerade diskussioner och skriftliga utlåtanden, är central för att upprätta, bibehålla och utveckla en god och välfungerande kvalitetskultur och den kollegiala granskningen utgör också grunden i kvalitetssäkringsarbetet avseende forskning. För den forskning som vilar på konstnärlig grund finns delvis andra bedömningsprocesser, även i dessa processer spelar dock kollegiala granskare en avgörande roll.”

Då högskolans forskarutbildning, utbildning på avancerad nivå samt grundnivå har ett nära samband med forskning är studenterna och då särskilt doktoranderna en viktig del i kvalitetsarbetet. Förutom att representeras i nämnder, råd och styrelsen bidrar de även i det vardagliga kvalitetsarbetet.

Forskningens frihet

Enligt HL 1 kap. 6 § gäller som allmänna principer för forskningen att forskningsproblem fritt får väljas, forskningsmetoder fritt får utvecklas och forskningsresultat fritt får publiceras.

Utgående från *Europeiska stadgan för forskare – Riktlinjer för rekrytering av forskare* bör dock forskare vara medvetna om de begränsningar för denna frihet som kan uppstå på grund av särskilda forskningsförhållanden (bland annat handledning/rådgivning/ledning) eller verksamhetsmässiga begränsningar. Det kan t.ex. röra sig om

begränsningar av budget- eller infrastrukturskäl, eller, framför allt inom industrin, om begränsningar av skäl som rör immaterialrättsligt skydd.

Sådana begränsningar bör dock inte strida mot vedertagna etiska principer eller vedertagen etisk praxis, som forskare måste följa.

Ansvarsfördelning för kvalitetssäkring av forskning

Ansvarsfördelningen utgår från den arbetsordning som beskrivs i styrelsens organisations- och beslutsordning (SOB) samt i Rektors organisations- och beslutsordning (ROB). I enlighet med högskolans policy för kvalitetsarbete (dnr 454-19) ska ansvarsfördelningen för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling vara transparent och enhetlig. Kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning ska bygga på en hög grad av samarbete inom och mellan akademierna och enheten för verksamhetsstöd.

Rektor och nämnder

Högskolan i Borås leds av en styrelse som svarar för att dess uppgifter fullgörs. Under styrelsen har rektor i uppdrag att verka för hög kvalitet i forskning (SOB). Forsknings- och Utbildningsnämnden (FoU) samt Nämnden för Konstnärlig Forskning och Utbildning (KFU) ska verka för goda förutsättningar avseende kvalitet i forskning (SOB). Rektor har i övrigt att samråda med nämnder i frågor som kan ha betydelse för forskningens kvalitet (SOB)

Akademier

Akademichef har ansvar för forskning inom akademien i beaktande av helhet för högskolan (ROB). Utgående från vad som regleras i ROB ingår i detta ansvar att systematiskt och regelbundet följa upp, utvärdera och utveckla kvalitet i forskning.

Forskargrupper

Forskargruppledare ska främja kvalitet i den forskning som bedrivs utifrån vad som internationellt erkänns som hög nivå inom berörd ämnestradition (dnr 973-23). Forskare som ej tillhör en etablerad forskargrupp kommer att följas upp inom ramarna för ordinarie verksamhet.

Enheten för verksamhetsstöd

Enheten för verksamhetsstöd stödjer akademiernas och nämndernas arbete vad gäller att organisera och operationalisera kvalitetsarbete för forskning genom handläggarstöd till dessa. Inom avdelningarna vid enheten för verksamhetsstöd ansvarar avdelningschefen för att verksamheten håller god kvalitet och är anpassad till verksamhetens, i detta fall forskningens, behov. Ett tätt samarbete mellan akademierna och avdelningarna inom verksamhetsstöd krävs för att säkerställa att kvalitetsarbetet leder till god kvalitet i forskningsverksamheten.

Uppföljning av kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning

Hur akademierna och enheten för verksamhetsstöd i samråd arbetar med kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning följs på en övergripande nivå upp genom verksamhetsplaner, verksamhetsberättelser och rektors verksamhetsdialoger. Dialoger som sker i andra grupperingar, såsom rektors kvalitets- och ledningsråd och nämndråd, är också centrala för högskolans kvalitetssystem. Syftet med dessa verksamhetsplaner, verksamhetsberättelser och verksamhetsdialoger är:

- Att följa upp huruvida kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling är i linje med högskolans styrdokument
- Att tillse att kvalitetsarbetet ligger till grund för utveckling av högskolans processer, styrdokument och mål
- Att följa upp åtgärder och sprida goda exempel som identifieras av kvalitetssystemet
- Att genom samtal och ömsesidigt lärande bidra till en kultur där systematisk kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling ses som en viktig och naturlig del av det vardagliga arbetet med forskning vid högskolan.